

Dziennik wychodzi codziennie rano wyjąwszy poniedziałki i dni następujące po świątkach.

Dodatek miesięczny wychodzi w dniach...

Table with subscription rates for 'Czas' in Kraków and other locations, including annual, semi-annual, and quarterly rates.

CZAS

Przyjmują się do umieszczenia w Inseratach. OGŁOSZENIA, ODEZWY, UWIADOMIENIA, DOKUMENTY wszelkiego rodzaju, dotyczące się przemysłu, handlu, rolnictwa, sprzedaży, kupna, dzierżawy itp. za opłatą.

Kraków 11 maja.

Od chwili jak użycie pary stało się powszechnym, jak wprowadzono koleje żelazne i telegrafy, stawiano sobie nieraz i zastanawiano się nad pytaniem: jaki wpływ będą miały wynalazki cywilizacji XIX wieku...

Wprawdzie wojna krymska nie mogła odpowiedzieć stanowczo na powyższe pytanie. Prowadzona była w kraju na niskiej stopie w cywilizacji będącym, gdzie nie było kolei żelaznych a telegrafy dopiero zaprowadzać musiano.

Wojna wszakże dziś rozpoczęta, rozwiąże o ile sędzić wolno to ważne zadanie w cywilizacji europejskiej. Teatrem jej jest kraj z ukończoną prawie siecią kolei żelaznych i telegrafów, kraj w pierwszym rzędzie cywilizowanych krajów stojący, otoczony krajami nieustępującymi mu w tym względzie.

Gdy tak z jednej strony cywilizacja wydaje się podawać sposoby rozstrząsające niejako pożar wojenny, i wytyczające niejako działalność ognia, z drugiej zaś sama cywilizacja stara się znów pożar ów zamknąć i ograniczyć w tym zakresie w jakim wybuchnął.

luzacya stara się znów pożar ów zamknąć i ograniczyć w tym zakresie w jakim wybuchnął. Lokalizacya wojny jest jakoby politycznym środkiem, nie ugaszenia pożaru, ale odcięcia go od reszty palnych materiałów.

Korespondencya Czasu.

Poznań 9 maja.

1. Podwyższenie zapowiedziane podatków na cele uzbrojenia, bardzo dotkliwie da się uczuć w W. Księstwie. Co się tyczy podatku klasycznego, płacą go u nas także ludzie służebni, jako to: parobcy, fornale, rataje itd., i to niestosunkowo do dochodu.

W państwie pruskim każdy mieszkaniec powoływany bywa do służby wojskowej po skończeniu lat 19. Ci którzy posiadają kwalifikacyę naukową, służą rok jeden tylko i zowią się jednorocznymi, inni służą lat trzy; poczem należą obie kategorie jeszcze przez lat dwa do tak zwanej rezerwy.

Posąg Mickiewicza został już odłożony. Wyrzucił go z rąk powagi i siły której łagodność rysów nie zacierza. Widok z ulicy zawalony dziś stósami cegieł zwiezionych na budowę domu przytykać mającego do cmentarza kościelnego.

która przytyka z jednej strony do budującej się kamienicy p. Mateckiego; tłem zaś jego jest czworościan dzwonnicy, ciemno brązową powleczone barwą.

Wyszła tu przed niedawnym czasem broszura p. t. „Deutsche Glossen zu einem polnischen Texte.“ Rzecz opracowana głównie ze stanowiska prawnego, i mówi o trzech prawach, przysługujących polskiemu mieszkańcom W. Ks. Poznańskiego, przedewszystkiem zaś jasno oznacza prawny ich punkt oparcia, specjalizując przykładem wziętym z prawa własności i służebnictwa.

Z Mińska 20 kwietnia (spóźnione).

Miński komitet gubernialny zawiązany dla wypracowania projektu polepszenia bytu włościan, zakończył jeszcze 19 marca prace swoje. Ułożony przezeń projekt, został przedstawiony do wyższej władzy i zupełnie odpowiada zasadom wskazanym w reskrypcie cesarskiej.

Po zakończeniu prac komitetu, obywatele składający go, chcą uciąć przesza swego komitetu a zarazem marszałka Ludwika Słotwińskiego, wydali dlań pożegnalny obiad na którym zaproszono między innymi wyższymi urzędnikami, naczelnika gubernii, hr. Kellera.

„Panie marszałku! Zakończyliśmy już pracę naszą; dokonaliśmy dzieła emancypacji włościan:

oswobodzeni zostali z niewolniczej zależności ci we wszystkim nam równi w obliczu Boga bracia nasi. Dzieło to jako stanowiące najpiękniejszą kartę w historii panowania Cesarza Aleksandra II, nie może i nie powinno być obojętną dla nas.

„W tem trudnym zadaniu, wysście dostojny p. marszałku! przewodniczyli pracom naszym. Wprawa wasza do spraw publicznych, nabyta przez długoletnie piastowanie obywatelskiego urzędu, kojarząc umysł, potrafiła doprowadzić prace nasze do osiągnięcia tego wysokiego rezultatu.

Toast ten spełniony był z prawdziwym rozrzwieniem. Marszałek odpowiedział nań wkrótkich, lecz pełnych uczucia i siły wyrazach, którymi dziękował komitetowi za wytrwałość, życząc mu, iżby prace jego ocenione były według zasług i aby cel ten piękny uwieczniony został szczęśliwym skutkiem.

Następnie deputowany od powiatu mozyrskiego, p. Artur Horwatt miał krótką przemowę, z której przytaczamy następujące słowa:

„Szlachta pomna tych wielkich tradycji przeszłości, pełna zapału i poświęcenia, sama wiedzie lud do oświaty, do wolności. W historii ludów to wielka chwila! W imię więc Boga panowie! naprzód, bo gdzie jedna myśl szlachetna wszystkie serca ożywia, gdzie się stany wszystkie ku jednemu dziełu jednoczą, gdzie dobry Monarcha sam swój lud tą drogą wiedzie, tam pod uczu łamie wszystkie zapory i skutek szczęśliwy winien cel wielki uwieńczyć.

Paryż 7 maja.

Nastąpiła dawno zapowiedziana zmiana ministrów. Książę Padwy związany z cesarstwem tradycją rodziny, został ministrem spraw wewnętrznych, a pan Delangle ministrem sprawiedliwości. Pan Boyer dotychczasowy minister sprawiedliwości został senatorem i wiceprezesem senatu.

CZĘŚĆ LITERACKO-ARTYSTYCZNA. TYGODNIK WARSZAWSKI.

Stan rzeczy — Wartość czasu — Teatr amatorski — Walki orkiestrowe — Bach — Braun — Nowy kościół — Gość krakowski — St. Meniuszko — Stan pogody — Teatr — Zakonczenie.

Nieco teatru amatorskiego, kilka kropli dobrej orkiestry, jakiś poranek albo wieczór muzyczny dla uniknięcia towarzyszących firmie koncertowej trudów, wreszcie do sytu świeżego powietrza, czy przy towarzyszeniu nowalim... czy też po prostu jednej szklanki wody; oto recepta na zabicie ze szłego tygodnia, jeżeli tylko w braku nadania mu innego obrotu, chciał go kto koniecznie zabić.

zbyć się czempredziej dwóch albo trzech godzin, które w dziennym życiu na sumieniu nam ciąży! Tędy to i poszły owe hulanki i marnotrawstwa, owe djabelki i palki, które późniejsze zastanowienie, rugując z młodzieńczego koła, przywróciło je do jakiegoś statku, z pociechą patrzących na ten krok cywilizacji moralnej.

Alle jakoś zboczyliśmy od faktów, z których mieliśmy dać sprawozdanie; wracając tedy do porządku dziennego, zaczynamy od teatru amatorskiego, który po dwakroć odbył się w Dobroczynności na korzyść biednych.

Grano tam jak to już wiadomo „Konkurent i Mąż“ Korzeniowskiego Józefa, i „Żony płaczące“, ale przynależni musimy, że grano tak dobrze, iż jak to wyraziła się Kronika, nie jedni artyści pozazdrościliby takiego wystąpienia. Oprócz znanych już amatorów i amatorów, którzy tak chętnie spieszą zawsze, gdzie idzie o wsparcie niedoli, mieliśmy także i nowość po raz pierwszy występującą na teatrze amatorskim w osobie panny Julii Łubieńskiej. Młoda ta amatorka, zachwycała wszystkich tak dobrą grą swoją jak powierzchownością, oddając jak najnaturalniej i z całą godnością rolę Maryi w Konkurencji i Mężu. Część muzyczną u-

rozmaicali pp. Zahorowski i Malinowski, oraz bawili w Warszawie śpiewak włoski p. Giuglelmi, który tęp więcej zasłużył na wspomnienie, iż obcy dla nas, poświęcił jednakże swój czas i talent bez najmniejszej pretensyi. Bardzo być może, że pod względem materialnym nie tak odpowiedziały te dwa przedstawienia, jak się należało spodziewać, ale tak Towarzystwo jak grający, wywiązali się jak najpiękniej z swego zadania.

Nikt się jednak nie dziwił, że publiczność nie rzuciła się tłumem na tę zabawę, bo rzadko zaprawdę, aby Warszawa tak była wycieczona, koncertami, kwestami, loteryami, i wszelkiego rodzaju ofiarami jak w r. b. Co tylko można było przeprowadzić, aby tylko jakimkolwiek sposobem grosz zdobyć, wszystko tu było użyte, wszystko wycisnięte; kiedy więc nowe jakie otwierało się pole, każdy już stronił, bo wyludniwszy z zapasów swą kieszeń, chciał ją uwolnić od nowego haraczku, pomimo, iż takowy mógł być okupiony jaką taką przyjemnością.

Przechodząc z Konkurenta do konkurencyi, musimy wspomnieć aż o dwóch orkiestrach, które stanęły z sobą do walki. Pierwsza nieco dawniejsza, grywająca w Dolinie Szwajcarskiej pod dy-

rekcyją Bacha, druga nowo sprowadzona do ogrodu Ohma, pod dykrecją Brauna. Pierwsza z nich już zmieniła nawet dyrektora, który ustąpił miejsca nowemu niejakiemu panu Friese, przybyłemu z dwoma małymi córeczkami dającymi w Warszawie koncerta. Głównym zaś tego powodem było niezadowolenie publiczności, a to jedynie dla braku... taktu! Kiedy dnia jednego występowali w Dolinie śpiewacy biskajscy, zebrana publiczność przyjmowała ich z nadzwyczajnym zapałem, nie zważając wcale na wykonywane przez orkiestrę dzieła. Po skończeniu zaś jednego z numerów przez Biskajczyków, publiczność zaczęła się domagać powtórzenia, lecz Bach chwyciwszy do rąk dyrektorską pałeczkę, rozpoczął grę z orkiestrą, nie pozwalając im powtórzenia. Na to publiczność zaczęła sykać, a przygluszoną hukiem orkiestry, uciekła się do gwizdania. Gdy jednakże i to nie pomogło, wtedy ozwały się głosy: precz z Bachem! i odtąd skończyła się karyera jego. Musiał tedy stanowczo ustąpić i podobno że już wyjechał. Tymczasem p. Braun, udołowniwszy skład swój orkiestry wybornymi artystami w liczbie 30stu rozpoczął codzienne koncerty w ogrodzie Ohma, a publiczność pomimo odległości miejsca przeważy-

Kurs papierów publicznych i pieniędzy.

Table with columns for location (Kraków 11 maja), item (Banknoty polskie, Ruble obrączkowe), and price.

Table with columns for location (Wiedeń 11 maja), item (Augsburg 100 złoń, Hamburg 100 Marków), and price.

Table with columns for location (Lwów 9 maja), item (Dukat holenderski, austriacki), and price.

Table with columns for location (Warszawa 6 maja), item (Półpimperały, Obligacje skarbowe), and price.

Table with columns for location (Wrocław 9 maja), item (Banknoty austriackie, Polskie bilety bankowe), and price.

Wiadomości handlowe i przemysłowe.

CENY ZBOZA

Na targowicy publicznej w Krakowie w trzech gatunkach praktykowane.

(W walucie nowej austriackiej.)

Table with columns for product (Mierz w pszen. zim., pszen. jarej), quantity, and price.

Delegowani obywatele: Jan Launer, Radca Magistratu: Zosiński.

Posługi osobowe na kolejach żelaznych.

Odchodzi: Krakowa do Wiednia, Wrocławia i Warszawy 7 rano; 3. 45 popołud. = do Ostrawy (przez Bogumina (Oderberg) z Prus) 9. 45 rano.

Przyjeżdżają: do Krakowa z Wiednia 9. 45 rano; 7. 45 wieczór = z Wrocławia i Warszawy 9. 45 rano; 5. 27 wieczór = z Ostrawy (przez Bogumina (Oderberg) z Prus 5. 27 wieczór = z Rzeszowa 6. 15 rano, 3. popołudniu, 9. 45 wieczór = z Wieliczki 6. 45 wieczór.

Przyjeżdżają od 10 do 11 maja.

HOTEL POLLERA. Niedziela Franciszka z córką z Oświęcimia. Peschel Arnold kup. ze Lwowa. Sobolewski Tadeusz ob. z Osieczan. Miketta Wilhelm ob. z Biskupic. Roboczyński Adolf i Władysław obyw., Hermann Oskar kupiec z Wiednia. Zimmermann Paweł kup. z Odessy. Malad Ernest kup. z Wrocławia. Zapalski Józef ob. z żoną z Węgrzynowic Freund Maurycy z Prus.

HOTEL ROSYJSKI Jan Kępiński wł. dobr z Szozurowy. Antoni i Józef Załuski wł. dobr z Polski. Kazimierz i Stanisław Karscy wł. dobr z Rzymu. Hermann Czestach kasyer obwodowy z Tarnowa.

Wyjeżdżają: Jan Kępiński wł. dobr z żoną do Karlsbadu. Władysław, Mieczysław i Jarosław Paszkowscy wł. dobr do Anglii. Laura Zubrzycka wł. dobr do Grabia. Maurycy Kollischer z fam. do Tenczyzna. Rajmund Górski rzędoza dobr do Czarkowy.

HOTEL SASKI Władysław Krzyżanowski był oficer wojsk rosyjskich, Marya Nagórka żona urz. z familii, Stefan Bukowski, Marya Koszutska z fam. ob. z Polski. Józefa Mars ob. z Limanowy. Kazimierz hr. Jabłonowski wł. dobr z żoną z Tarnowa. Józefa Sambońska ob. z córką z Tymowy.

Wyjeżdżają: Wojciech Bandurowski adw. kraj. do Tarnowa. Ksawera Radziejowska, Waleryan Mazaraki, Adam Michałowski ob., Franc. Kowalski rachmistrz do Polski.

HOTEL DREZDEŃSKI. Wojciech Stokłosiński pleban Józef Gryczmański student z Mykleszow. Teofila Stobiecka obyw. z Tarnowa. Barbara hr. Zborowska z Galicyi.

Wyjeżdżają: Marcei Masłowski, Emil baron Rajski ob. do Polski. Karol hr. Bobrowski do Galicyi.

URZĘDOWE.

Obwieszczenie (422-2-3)

Magistrat król. głównego Miasta Krakowa mając zamiar wydzielić na gmie tutejszą kontyngens czterestu (14) ciężkich, a trzydziestu jeden (31) lekkich koni z obowiązkiem odstawienia onego po dzień 28 maja r. b. uzupełnionych koniami prywatnie z wolnej ręki zakupowanymi, wzywa wszystkich handlarzy i posiadaczy koni, którzyby konie zdane i przepisane miarę trzymające, posiadali i takowe pozbyli ohości, aby się po dzień 28 maja b. r. w Magistracie w Biurze IV Departamentu w godzinach kancelaryjnych zgłosili zeochcieli, gdzie ugodą o cenę nabyć się mających koni zawarta zostanie, a wypłata takowej zaraz po uznaniu koni przez komisję za zdane nastąpi.

Z Magistratu kr. głównego Miasta Krakowa. Kraków 7go maja 1859.

Insertaty.

Advertisement for SEBALDY Z ARMATYSÓW TARASIEWICZÓW, OO. DOMINIKANÓW, ŻAŁOBNE NABOŻEŃSTWO. o godzinie 10ej rano.

Drodzy Przyjaciele i Znajomi!

Opuszczając te strony kochanego Krakowa, z świeżą pamięcią na niejedną chwilę tak mile spędzoną w gronie mych przyjaciół na wsi, na niejedną łzę uronioną przez znajome mi osoby, która utkwiła w mem sercu, krzysztam jeszcze z ostatniej chwili mego pobytu w tych stronach i z głębi mej duszy słę wam ostatnie me pożegnanie: Włęc żęgnam Was, żęgnam! z świeżą łzą w mem oku, Włęcję nie wypowiem dla czucia natoku...

PUGILARES.

w którym okok papierów, Rewersu i Listów, znajdowała się kwota zhr. 5 mk. Łaskawy znalazca raazy kwotę zhr. 5 do swej dyspozycyji zatrzymać, a Papiery, Rewers i Listy złożyć w Handlu Wgo Jana Kosza przy ulicy Grodzkiej.

Do Drukarni WOLFFA w Petersburgu

[405] potrzebni są (3) Dobrzy ZECEROWIE,

moralnego prowadzenia. Płao 1 złp. od 1,000 n. — Bliższą wiadomość powziąć można w księgarni p. Friedleina.

UNE ITALIENNE

connaissant parfaitement la langue française et pouvant enseigner le chant, desirerai se placer dans une famille honorable ici dans le pays, ou qui voyagerait en Suisse, en France, en Espagne ou en Russie. S'adresser pour plus amples informations a l'expedition de ce Journal aux initiales B. B. (427-1-2)

Do Handlu Korzennego w KROŚNIE potrzeba SUBJEKTA.

Starający się o tę posadę raczą się zgłosić do Handlu p. Lenkiewiczza w Krośnie. (429-1-3)

WYKAZ DZIEŁ

znajdujących się w kancelaryi c. k. Towa. Nauk. Krakow. przy ulicy ś. Jana w domu Wgo Pawła Popiela pod l. 298 na dole do nabycia za gotową zapłatę. (Ceny w Walucie austriackiej.)

A. Z nakładu Towarzystwa naukowego.

Table listing scientific works with columns for title, author, and price.

B. Z Dzieł przez różnych autorów na budowę domu c. k. Tow. Nauk. Krak. darowanych:

Table listing donated works with columns for title, author, and price.

ZAKŁAD KAPIELI AROMATYCZNO-PAROWYCH Z ZASTOSOWANIEM HYDROPATYI W OJCOWIE.

Zawiadamiam osoby, pragnące tutaj uloczenia z swych cierpień, iż Zakład kąpeli aromatyczno-parowych z zastosowaniem zasad hydropatii, otwartym będzie dla użytku chorych w r. b. od dnia 1go maja.

- 1) W rozlicznych postaciach choroby dnawej (artrytycznej), mianowicie ku rozdzieleniu guzów i obrzmień artrytycznych w bliskości stawów powstałych, ku wyleczeniu ściegnięć (contracturae) z tejkę przyczyny pochodzących i t. p. następstw choroby dnawej. 2) W różnych kształtach gośdca długotrwałego (rheumatismus chronicus) usadowionego nie tylko w stawach, ale osobliwie w mięśniach (muszkulach), ścięgniach i błonach. 3) W tak powszechnie rozgęszonych zożach (choroba skręfuliozna) przedewszystkiem cechy odrętwiałej, tem bardziej, jeżeli są połączone z bezkrwistością, z stwardnieniem gruczołów, zgrubieniem tkanki podskórnej i ukwrszeniem otrętwiałem z tej niemocy powstałem. 4) W tak zwanej chorobie reigowej (merkuryalnej) objawiającej się pod postacią wyrzutów skórnych, wrzodów, znużeniu, w połączeniu z bezkrwistością, z ogólnym wyniszczeniem ciała itp. 5) W chorobach skórnych cechy odrętwiałej, jako to: w świerstbówe (psoriasis), liszaju (lichen) itp. 6) W porażeniach tak całego ciała (paraliza), jako też i pewnych jej części, nie przedstawiających oznaków zapalnych; nadowszystkiem w porażeniu dęgotrwałem odnog górnych lub dolnych. 7) We wszelkiego rodzaju osłabieniach tak ogólnych jako i miejscowych. 8) W tak zwanej chorobie koftunowej. 9) Hemoroidalnej w różnych kształtach się objawiającej. Leczenie uskutoczenia się za pomocą pary iorwiastkami lekarskimi etero- i balsamiownemi nasyconej, osiągniętemi z iół aromatycznych, która w właściwych narządach nagromadzona, w miarę potrzeby, albo na całą powierzchnię ciała, albo na szczególne jego części swoje działanie wywiera, przyzem jednocześnie chory oddycha atmosferą czystą, świeżą, lub o ile tego potrzeba powietrzem z stosowną parą pomieszanem. Dla osiągnięcia wszechstronnych skutków, używają się tutaj zarazem pomocniczo rozmaite sposoby zastosowania wody siłnej według metody Prynasa, z jak największem uwzględnieniem środków dyetetyczno-lekarskich do istoty choroby i do indywidualności chorego zastosowanych. Potrzebujący znajdują na miejscu wszelkie wody mineralne tak krajowe jako i zagraniczne. Koszt leczenia (licząc w to pomieszkanie i stołowanie chorego), wynosią dziennie od zhr. 2 do zhr. 3 kr. 20, czyli od złp. 8 do złp. 13 gr. 10, stosownie do zajmowanego lokalu i potrzeb chorego. Ojów w Królestwie Polskiem o mil 2 od Krakowa odległy, znany powszechnie z najrozkośniejszego swego położenia, klimatu i roślinności, sprawiedliwie Polska Szawajcaria nazwany, — wiele historycznych pamieć zawierający, — możny w najczystsze górskie zdroje, odznaczający się największem nador łęgodem powietrzem, przy zaprowadzonym świeżo dozorce lekarskim, posiada wszelkie warunki, jakie tylko po zakładzie podobnym wymagać można. Korespondencye odbierają się poczta przez Michałowice. Lucyan Wierusz Kowalski.

SPOSTRZEŻENIA METEOROLOGICZNE

Table with columns for date, wind direction, temperature, and other meteorological data.

Ręcznie Drukarni, Antoni Rother.